

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Kilégeltési árak:
 Helyben: Hegydeőre 8 korona
 Budapestra: Hegydeőre 12
 Váradra: Hegydeőre 5
 Szegedre 20

Felolós szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszedik ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Kereskedők szervezkedése.

— ápr. 12.

Megindult a szervezkedés az egész országban. Az agrármozgalmak felébresztették a kereskedők akcióját. Hogy ilyen két irányú törekvés él az országban, az voltaképpen nem volna baj. Megérdemli a gazdaközönség is, a kereskedők osztálya is, hogy természetes céljaik fejlesztéséért kiváló szakférfiak csoportja lépjen sorompóba. Az agrár és merkantil érdekek felismerése, konstatálása, sőt egymással való szembeállítás is rendkívül hasznos fejlődési processzust idéznek elő.

Az ilyen küzdelemben összeölelkezik az elmélet a gyakorlattal és eredmények keletkeznek, melyekben a gazdaközönség is, a kereskedők osztálya is, megtalálja a maga legelőnyösebb számítását.

Ellenben nagy baj az, ha a küzdelem, mely az említett két irány között keletkezik, heves ösztökölések során lesiklik a maga területéről és a gazdasági érdekek helyett csak tisztán politikai vagy éppen más társadalmi kérdések medrébe engedi magát sodortatni.

Csak néhány éve annak, hogy agrárius mozgalmak vannak Magyarországon.

Mondjuk meg nyíltan, hogy amíg ezek a mozgalmak nem voltak, a mezőgazdasági érdekképviselőt olyanmire szegény és a szükséges színvonalon alul álló volt, hogy alig lehetett volna vele komoly szót váltani.

Ismerjük el azt is, hogy a mozgalom megindulása óta ez az érdekképviselő hatalmas arányokban megnőtt és ma olyan színvonalon áll már, hogy feltétlenül szükségessé

teszi a kereskedők szervezkedését. Ha a kereskedők most nem szervezkednének, a magyar nemzeti gazdasági érdekek fejlődése egyoldalú és nagyon hiányos maradna. Vagy az természetes, hogy ez a két irány minden szervezet nélkül végezze a nemzeti vagyon gyarapító munkáját, vagy az, hogy mindkét iránynak egyenlően erős szervezete legyen az országban.

Nem volna tehát semmi csodálatos abban, ha az agrárszervezet most jó szíjjal várna a kereskedők szervezetének megalakítását. Hiszen ha igazságosak akarunk lenni, máris megállapíthatjuk azt, hogy a kereskedők jóformán semmit sem tettek az agrármozgalom keletkezésének útjába, holott ez a mozgalom eleinte nyilvánvalóan minden merkantiltörekvésnek egyenes elpusztítását tűzte célul maga elé.

Mi a legnagyobb megdöbbenéssel látjuk, hogy az agrárszervezet sajtóorgánuma nem szívesen nézi a kereskedők akcióját és amíg egyrészt ez bennünk erősen megingatja azt a jó véleményt, melyet az agrárszervezet magas értelmi színvonaláról megalkotunk; másrészt azt az aggodalmat ébreszti, hogy a küzdelem, mely megindulóban van, igen korán készül letérni a gazdasági kérdések egyenes ösvényéről és olyan utra téved, amelyen nem hasznára, hanem egyenes kárára lesz a célnak, melyért haladnia kellene.

Ennek a nagy bajnak az eredete ott van az agrármozgalom csirájában. Ebben a csirában ugyanis a merkantil kifejezés nem azt jelenti, ami az igazi értelme, hanem egy nagy adag elfogultsággal, felekezeti kérdések vannak ezen jel szóvá lett kifejezésben elrejtve és

meggyökeresítve. Ezt az elfogultságot közös jóakarattal kell pusztítani, ki kell irtani. A merkantilliszellelem nélkül a mai kor gyermeke nem boldogulhat. Ez a szellem nemcsak gazdasági téren, hanem még a kulturtörekvések terén is jelen van, ezt a szellemet felekezeti elfogultsággal egyoldalúan megbélyegezni, megbocsájthatatlan bűn és a legnagyobb ostalanság. És ha elgondoljuk, hogy az egész agrármozgalomnak is mozgató lelke maga a merkantilliszellelem és ha azt látjuk, hogy az agrárvezetők voltaképpen magas színvonalra emelkedett merkantil szellemet sajátítottak el, a szembeállást és a harcot másként megmagyarázni nem tudjuk, mint úgy, hogy az agráriusok a merkantil szellem elnevezésének leple alatt a kereskedelemmel foglalkozó vallásfelekezet üldözésére indultak el.

Politikai hírek.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1904. ápr. 11.

A gazdasági kérdések jegyiben kezd meg a parlament munkásságát.

A Kossuth-párt holnap értekezletre jön össze, a melynek mindjárt elüljárójában szó esik a kiegyezés kérdéséről. Kossuth Ferenc már tegnap nyilatkozott erről a tárgyról. Azt írta, hogy a függetlenségi és 48-as párt nem engedheti meg, hogy a kiegyezést Ausztriával a 14 ik szakasszal kössük meg. Nem tudjuk, hogy kit akart Kossuth Ferenc ezzel megfenyegetni, mert hiszen Tisza István gróf miniszterelnök erről a tárgyról nyilatkozott és sejtette, hogy nem megy bele abba, hogy a kiegyezés a szükség paragrafus alapján létesüljön. Már ennél fogva legalább is nem időszerű a harsi riadónak megfuvása.

*

TOLNAI DANIEL Debrecen Piac-utca 49 szám.
 a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség

Olcsó árak

Az Olaszországgal és a német birodalommal kötendő szerződésekkkel a közös miniszteri tanácskozás foglalkozik elsőnek, a kérdések azután a parlament elé kerülnek. Vita csak annyiban lesz, hogy az ellenzék az 1899. évi XXX-ik törvénycikk álláspontjára helyezkedik, a mi azonban csak akadémikus jellegű lehet, mert magát a törvényt a támadt viszonyok kell hogy megdöntsék, a mit elvégre az ellenzéknek is be kell látnia.

A hétnek legérdekesebb mozzanata Lukács László pénzügyminiszter exposéja lesz. A pénzügyminiszter már holnapután, szerdán nyújtja be az 1904. évről szóló költségvetést és ennek a kapcsán nyilatkozik a pénzügyi helyzetről, valamint az adóinformról is. Ideiktathatjuk azt is, hogy a tavalyi költségvetés zárószámadása dacára az exlexnek plust mintegy negyvenöt-ötven millió koronát mutat majd fel.

A parlamenten kívül is van mozgalom. Így írja ezt a Bánffy-párt hivatalos hetilapja vasárnapi számában. Bánffy kiadta a jelszót, hogy a parlamenti béke nem lehet tartós és a kibontakozás egyedüli módja a házfelosztás. És ebben a saját pártja szempontjából igaza lehet, de nem az aszug szempontjából, a melyet most, a mikor törvényhozásának igazán életbevágó közgazdasági kérdésekről kell döntenie a választás izgalmainak kitenni nem szabad.

A szeretet.

Irta: **Dombay Hugó.**

Alkonyodik. Az országut mentén már fel vannak szántva a tarlok; itt-ott már ki is bujt az őszi vetés, de vékony-szálu és gyöngye, mert a korai fagyok bántják.

Az utszéli árok partján, fejt egy határkőre hajtván, mozdulatlan ül egy őszfejú ember. Az öltözete éppen nem viseltes; a kelméjéből és a szabásából inkább az látszik, hogy viselője nem lehet dologtalan csavargó vagy kéregető koldus.

A távolból kocsizörgés hallatszik és a kavargó porból, melyet egy messzi falu felé hajt a szél, már a szemnek is feltűnik a közeledő foga. Az árkon ülő ember bizonyosan hallja de nem törődik vele; még akkor sem emeli föl a fejét, mikor már eléje ért és rá száll az ut gomolygó pora.

A kocsiban csak egy ember ül, szintén valami jobb módu, fekete posztóba

Szőlősgazdák szövete.

Dobieczki megnyitó beszéde.

— ápr. 12.

A Szabadság hétfői számában hirdással voltunk a szőlősgazdák szövete alakuló üléséről, melyet Dobieczki Sándor orsz. képviselőnk nagyobb szabású beszéddel nyitott meg.

Az elnök beszédét teljes szövegében leadtuk, azonban nyomdai tévedés folytán a kézirat közlése elmaradt.

Mivel azonban ez a szövetség gazdasági érdekeinket felette közelről érinti és Dobieczki Sándor beszédében ezen felül oly általános gazdasági kérdésekről nyilatkozik, melyeknek jelentősége nincs egy alakuló ülés alkalmához kötve, a nevezetes beszédet ime teljes szövegében adjuk:

Tisztelt alakuló közgyűlés!

Engedve a szives felszólításnak és köszönve nagybecsű bizalmukat — igazán átéreztem örömmel foglalom el az elnöki széket, mert én ki hazánk közgazdasági fejlődésének nehéz és rögös útját alaposan ismerem — igaz örömmel veszek részt mind ama törekvésben, a mely az uttörés nehéz és sokszor hálátlan munkájára vállalkozik.

Fokozódik pedig örömöm a feladat nagyságával, de különösen akkor hogyha a feladat megoldása igazán a közjavát szolgálja!

Nos tisztelt közgyűlés, én azt látom hogy törekvésünk mindennek megfelelő sőt nem is hálátlan feladat! Hisz mi célból szövetkezünk.

Szövetkezünk arra, hogy Debrecen és vidéke szőlőtermelőinek — legyen

öltözött gazda, a ki maga hajtja a két ügő lovat. Mikor a kuporgó alak elé ér, megállítja a lovakat és leszáll. Nyilván föltűnt neki az ember mozdulatlansága és azt hiszi, hogy valami baj érte — hátha segítségre szorult?

Oda megy hozzá és megérinti a vállát.

— Mi baja van? Rosszul lett talán?

De mikor amaz fölemeli a fejét, ijedten hőköl vissza és két lépést hátrál mellőle. Azután sietve megfordul és a kocsija felé indul, de nem ül föl. Egy pillanatig tétovázik, azután megint csak odamegy az üldöző és így szól:

— Décsi Mihály, akár mi áll közöttünk, látom, hogy szenvedsz, nem hagyhatlak itt a földeden. Jer, ülj fel, elviszlek haza, a faludba.

— Ez már nem az én földem. Nincs is már házam a faluban, idegen lettem én ottan.

Lassan és halkan mondja ezt a sápadt arcú öreg ember, mintha nem is a kérdezőnek, hanem csak úgy a maga szomorú lelkének sugta volna a szavakat.

az kis avagy nagy termelő — egy közös szövetségben való egyesítésével, akként szervezkedjünk, hogy módunkban legyen, vállvetett működésünkkel — közös érdekünket védve és egymást támogatva — terményeit nemesíteni, hogy a jó Isten adta kitűnő termőföldön főként, de minőség tekintetében is elsőrendű termeljünk — és e nemes törekvésünk hasznát nem más, hanem magunk élvezzük!

Tagadhatatlan, hogy ez tőkében és munkában is nagy befektetést kíván. Mielőtt tehát arra csábítanók polgártársainkat, vizsgálunk kell nem-e hálátlan avagy meddő befektetésre vállalkozunk.

Hogy erre megfeleljek, néhány hiteltel számadatott idézek. Ime:

Magyarország 1887-ben... 4,961,000 hecto bort termelt, a phylloxera pusztítása után 1892-ben csak 796,569 hecto bort termelt, az újítások előrehaladtával 1902-ben 2621,061 hecto bort termelt.

Ezzel szemben tudjuk hogy franciaország és Olaszország egyenként több mint 35 millió hectot termel.

Beültetett terület volt.

1883-ban 622,488 kert hold, Ebből a phylloxera elpusztított 441,944 kert holdat úgy hogy alig egynegyed maradt meg 180,544 kert hold. Ma van a helyreállítottakkal együtt 408,000 kert hold ebből homoki szőlő 75,811 kert hold.

Mindezekből látható tehát, hogy 87-hez viszonyítva éppen fél annyi borunk terem és a felújított területben érte el az eredeti terjedelmet.

Ez tehát indokolja a terjeszkedést.

Nagy csapás volt azonban, hogy a phylloxera ellen való küzdelem idején elvesztettük piacainkat is és a belfogyasztás is meg apadt, végül a borhamisítás miatt hitelünk is odaveszett!

De Magyarországon a fogyasztásból

— Igaz, hallottam, hogy rászédtek, szerencsejátékot üztél, vesztettél és elárverezték a jószágodat. Szivemből sajnáltalak. Hogy történhetett?

— Sajnáltál?... te?... engem?!

— Igen sajnáltalak. Mi hasznom a te nyomoruságodból? Aztán meg régen elfeledtem már, a mi közöttünk történt.

— Décsi Mihály a fejét csóválja.

— Az emberek nem feledek a bántalmakat, a bosszút. Hogyan felednél te, a ki azt hiszed, hogy a jegyesedet hazug módon csaltam el tőled, mikor feleségül vettem?

— Ha úgy is lett volna. Régen begyógyult az én sebem, nem gyűlöllek érte. Te is megszínletted, hiszen téged is elhagyott az az asszony.

Décsi int a fejével.

— Ugy van. Ez volt az első elégtétele. A másodikat most kapod, mikor látod, hogy földönfutóvá lettem. Itt látsz most, a mint bucsut veszek a rögömtől, hogy világgá menjek és betegem, a fájdalomtól megtörve borulok im a kőre. Legyen meg minden elégtétele; nem

A női szépség

szeplő, májfoltok, vörös pattanások és minden nemű bőrtisztálanság ellen. Egy tégely 1 korona, hozzávaló Fáy szappan szintén 1 korona. Egyedül kapható: Dr. Röthschnek V. Emil Utóda

Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, Debrecen, Kossuth utca.

ápolására és fentartására legjobb a „Fáy Flóra“ téle arc-crém, mely egyedüli biztos és ésártalmatlan hatású arc-crém

egy főre csak 15-6 liter esik ellenben Franciaországban 150 liter, Olaszországban pedig 125 liter.

A kultura haladása és a testet, lelket élő pálinka fogyasztás ellen megindított mozgalom, a borfogyasztást bizonyára nálunk is emelni fogja. A termelés fokozása tehát ezzel is megokolható.

Nem tagadható azonban, hogy a fogyasztásnak kellő nagyságra való emelkedéseig, továbbá addig míg elvesztett piacainkat visszahódíthatjuk — az időközben szintén fokozódó termelésnek kellő módon való értékesítése nagy erőfeszítést kíván.

Valósággal megváltásnak tekinthető tehát az olasz bornak kitiltása, de valóságos bünt követnénk el mi is, hogyha nem használnók ki a kedvező alkalmat arra, hogy gazdálkodásunk eme fontos ágazatának, a szőlőgazdálkodás termékeinek értékesítésére minden lehetőséget elkövessünk: megteremtven és megerősítven a debreceni piacot.

S erre a munkára bennünket uraim, nemcsak Debrecen avagy a szövetkezet tagjainak az érdeke ösztönöz, hanem az is, hogy eme munkásságunkkal társadalmi uton segítsük elő a nehéz szociálpolitikai kérdések megoldását.

Tudnivaló ugyanis, hogy Magyarországon több mint 400,000 gazda majdnem egészen szőlőgazdaságából él — a szőlőmunkások száma pedig legio.

A szőlőtermékek értékének emelése tehát valósággal országos áldás volna és hogyha mindazt elősegítjük, nemcsak önmagunk javát munkáljuk, de segítünk embertársainkon is.

Segítünk pedig gyorsan kell, mert miként nálunk, akként minden homokos vidéken lázasan ültetnek és ha nem tudunk piacokat szerezni, a tultermelés szükségképpen árhatatlant von maga után.

Hódítanunk kell tehát új piacokat,

törődöm vele, de ne játszd előttem a nagylelkűt, az irgalmasat, mert ez csak tetézi a nyomorúságomat és neked mi hasznod abból?

— Boldogtalan, hát nem hiszed, hogy tiszta szívvvel akarok segíteni rajtad?

— Hogy higgyem? Soha sem szolgáltam rá. Mi csak gyűlölni tudtuk egymást és te nem volnál vérből és husból való ember?

— De szenvedsz.

— Az én szenvedésem nem fájhat neked,

— De el vagy hagyatva, nincs hová lehajtsad a fejed!

— Hát éppen a te hajlékod alá hajtsam? ... a melyet egyedül kerültem el eddig?

— Décsi, ne szorisd a szívemet Ember vagyok és keresztény, látom a szemedből, hogy nagybeteg vagy; a hideg őszi éj közeledik, itt nem maradhatasz. Magasabb parancs az, hogy ne hagyjalak itt téged.

— Ki parancsolhat ilyet?

— Jézus.

Az ülő férfi egy ideig szólanul néz az állónak szemébe, azután mindkettőnek megnevedesedik a szeme és hallgatva le-törlik a kicsillanó könnyet.

Az ülő azután szó nélkül kezét nyújt a másíknak, a ki gyöngéden fölemeli és a kocsijába segíti. Mind hallgatagon történik, egy szót sem váltanak együtt.

de hódítani csak jólvértézetten, jó fegyverrel lehet. A mi vértézetünk termékeink minőségének kitünősége, fegyverzetünk pedig mozgékonyságunk és előre látó élelmességünk kell hogy legyen.

Bizva ebben, hogy gazdaközönségünk ebbeli érdekeit megtudja védni, kértük ide Önöket s engedjék meg, hogy most elmondjam azt is, hogy minő eszközökkel vélünk mi célt érni.

Hogy a kellő erővel léphessünk sikra megalkotnók a szőlősgazdák szövetkezetét! E szövetkezetnek első feladata azonnal — még pedig néhány nap alatt — arról gondoskodni, hogy megbízottja sorban keresse fel a nagyobb borkereskedőket, s megismertetvén terményeink minőségét, megrendeléseket gyűjtsön, szövetkezetünk erkölcsi jótlálása mellett állapítván meg a szállítandó mennyiséget és árukat.

A gyűjtött megrendelés arányában foglalnók le a szövetkezet tagjainak várható termését, s meghonosítván a termelő és fogyasztó között a közvetlen érintkezést és föltétlenül megbízható alapokra fektetvén fejlődő borkereskedelmünket.

Ismeretes azonban, hogy gazdáink már a szüret előtt, a nyert előlegek fejében lekötik a közvetítőknek termésüket — elfogadván a mesterségesen lenyomott árakat. A kis gazdák elhatározásának szabadságát helyreállítandó, maga a szövetkezet fog előlegezni, azzal a kikötéssel hogy mennél jobb árt kap annál többet fizet a termelőnek.

De előleget csak azoknak adunk, kik szölleiket folyton nemesítik és jól kezelik. Ez komoly munkára serkentendik a kisgazdákat is és rendre elérjük, hogy mind jobb és jobb minőségű s egyuttal egyöntetűbb termékeket kapunk, mire okvetlenül törekednünk kell, mert a kereskedelmünket az állandó piacot csakis az egyforma árunak nagy mennyiségben való szállításával — biztosíthatjuk.

Hogy pedig terményünk egy öntetűbb legyen, még pedig nagy területen a szőlőmivelés, a szövetkezet szakembere tanácsosál szolgál mindenkinek, a szövetkezet maga, pedig megszerzi és osztja ki az új ültetéshez szükséges sima vesszőt.

Ugyancsak közvetítné szövetkezetünk a szőlő eladását is. Nagy mennyiségek szállítását vállalván el, megosztja a tagok között, úgy hogy azok naponta szállítanak be az elvállalt kisebb mennyiségeket.

A kosarak megszerzése és az áru elküldése a szövetkezet gondja leend.

S ha a körülmények kedveznek és oktatásaink továbbá közvetítésünk eredményességével több és több tápot nyerünk meg az okszerű szőlő- és borkezelésnek, s termelésünk egyenletesebb leend, piacunk illetve árunk hitelét pedig megteremtettük, akkor borvásárokat rendezünk, s ha ezuton idecsalhatjuk a kereskedőket, állandósítjuk és központosíthatjuk Debrecenbe az egész vidék borkereskedelmét.

S ha még messzebb haladunk a jövő megrajzolásában, akkor a kölcsönök konvertálásával, hitelnyújtásról és pincekezelésről is szólhatunk, mely utóbbinak fontosságát eléggé jellemzi, hogy a beruházási törvényjavaslatba kormányunk a pincekezelés előmozdítására 2 millió koronát előirányzott.

Tisztelt közgyűlés!

Röviden cáfoltam céljainkat s ismétlem, hogy nemcsak az egyéni érdek, de hazánk közgazdasága is parancsoló

kötelességünké teszi, hogy sorompóba lépjünk s felhasználván a manák kedvező alakulását és azt az erkölcsi tőkét, mely a szövetkezetek kezelésének tisztasága és megbízhatóságában rejlik, borpiacot teremtsünk Debrecenben!

De ennek sikere csak akkor lesz, ha a termelők nagyrésze csatlakozik, mert csak így irányíthatjuk kereskedelmünket és léphetünk fel szabályozólag.

Ezért szívesen látunk mindenkit, szívesen vesszük az erkölcsi támogatást, követjük a jótanácsot, meghallgatjuk a jóakaró bírálatot, mert nem az összes érdekek, hanem a közjavát kívánja előmozdítani szövetkezetünk!

Mikor tehát hazafias örömmel üdvözlöm a megjelenteket, a tárgyalást ezennel megnyitom.

KÖZIGAZGATÁS.

× **A szervezeti szabályzat módosítása.** A városi szervezeti szabályzat módosítására, illetve átdolgozására kiküldött bizottság ma d. u. 3 órakor a városháza tanácsstermben ülést tart Domahidy Elemér főispán elnöklésével. A szervezeti szabályzat ezen átdolgozása a közigazgatás gyorsabb menetelét és az egyes ügyosztályok muukakörét mozdítja elő és szabályozza.

× **Közigazgatási bizottsági ülés.** Hajdu vármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 9 órakor rendes havi ülést tart a megyeháza nagytermében.

× **Tűzvizsgálat a színházban.** Az állandó tűzvizsgáló bizottság ma délután rendes ülést tart. Gyülekezés délután 3 órakor a színpadon.

EGYHAZ és ISKOLA.

Érettségi vizsgálatok.

A tiszántuli ev. ref. egyházkerületben.

Közelednek az iskolai év utolsó napjai s ezekben a diákok életében a legnagyobb vizsgálat, az érettségi examen.

Ezek idejét a kerületben levő ref. gimnáziumokra nézve az egyes igazgatók javaslata alapján a püspök tüzi ki, ugyancsak ő küldi ki a vizsga elnökét is.

Kiss Áron püspök ma bocsátotta ki erre vonatkozó rendeletet az igazgatókhoz, mely szerint az érettségi vizsgák ideje s elnökeik névsora a következő:

Békésen június 17—18-én elnök Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző.

Debrecenben június 23—28-án, elnök dr. Erdős József theol. akad. igazgató.

Böszörményben (első érettségi vizsga) június 27—28-án, elnök Dóczy Imre középiskolai felügyelő.

Hódmezővásárhelyen június 20, 22-én elnök Dóczy Imre.

Kisujszálláson június 20—21-én elnök dr. Öreg János akad. tanár.

Máramarosszigeten június 22—25-én, elnök Kiss Aron püspök.

Mezőtúron június 23—24-én, elnök Dóczy Imre.

Szatmáron június 22—25-én, elnök Erőss Lajos theol. tanár.

A pesti ref. egyházmegye új püspöke.

A pesti ev. ref. egyházmegyének legutóbb megválasztott püspöke: Baksay Sándor átiratban értesítette a tiszántúli egyházkerületet, hogy hivatalát elfoglalta. Egyben pedig tudatta, hogy székhelyül Kun-Szert-Miklóst választotta. Ebbeli elhatározása nagyon fontos, sőt elvi jelentőségű. Mert eddig még mindig az volt gyakorlatban, hogy az egyházmegye székhelye a vármegye székhelye legyen. Ennek oka különben abban keresendő, hogy az új püspök nem igen rokonszenvez egyházmegyéjének vezető embereivel, amennyiben azok nem őt, de egy pesti theológia tanárt szivesebben láttak volna a püspöki-székhelyben. Minden kellemetlenséget elkerülendő, fölülemelkedett eme kicsinyes érdekeken és megváltoztatta az egyházmegye székhelyét.

Előkészítő értekezlet. A debreceni ev. ref. egyházmegye ma d. u. 3 órakor tartja rendes tavaszi közgyűlését az egyház tanácstermében. A gyűlés előkészítése céljából tegnap délután 4 órakor Dávidházy János elnöklésével előértekezlet volt, a melyen a ma tárgyalásra kerülő dolgokat vitatták meg.

Tanügyi gyűlések. Az ev. ref. egyházkerület tanügyi bizottsága május hó 3-án gyűlést tart. A főiskolai igazgatótanács pedig egy nappal később, azaz május hó 4-én gyűlésezik. — Mindkét gyűlésre a püspök most küldi szíjjel a meghívókat.

IRODALOM.

(*) **Toldy-Kör közgyűlése.** Pozsonyból táviratozzák, hogy a pozsonyi Toldy-kör tegnap délután tartott népes rendkívüli közgyűlésén Thaly Kálmán elnök jelenlétében véglegesen elintézték ama válságot, a melyet a körnek a Polgári Kaszinóval való egyesülésének terve előidézett. A mai közgyűlés pávai Vajna Gábor dr. kir. tanácsos főorvost és Sohár Pál posta- és táviróigazgatót egyhangulag ismét alelnökké, Hörk József teológiai tanárt főjegyzővé, Ejury Jenő dr. ügyvédet ugyancsak egyhangulag főügyészé választotta. Azután Thaly Kálmán hosszabb hatásos beszédben kijelentette, hogy az elnökséget, melyre a minap közfelkiáltással ismét megválasztották, véglegesen elfogadja. — Végül a lemondott választmányi tagok helyeit töltötték be.

H I R E K.

Április 11-ike.

— Budapesti távirat. —

A hivatalos világ a szokásos ünnepek között ülte meg a legújabb nemzeti ünnepet, az 1848-iki törvények szentítésének évforduló napját. Az állami és városi középületekre, valamint az iskolákra kitűzték a nemzeti lobogót s a templomokban hálaadó istentiszteleteket tartottak. A főistentisztelet délelőtt tíz órakor volt a budavári koronázó Mátyás-templomban, ahol Anders százados vezetésével alabárdos koronaőrök álltak díszőrséget, a rendről pedig Beniczky felügyelő gondoskodott a kivonult rendőrcsapat élén. A templomban nagy és diszkrét közönség jelent meg. A főszentélyben foglaltak helyet: Tisza István gróf miniszterelnök, Berzeviczy Albert, Tallián Béla, Nyiri Sándor a Cseh Ervin miniszterek, Csáky Albin gróf a főrendiház, Perczel Dezső a képviselőház, Wekerle Sándor a közigazgatási bíróság elnöke, Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagy, Jakabffy Imre a képviselőház alelnöke, Székely Ferenc koronaügyész, Szalay Imre a Nemzeti Múzeum igazgatója, Bartóky J. Csóke F. Berczik A. és Schytra István min. tanácsosok, Lersch Vilmos és Gopcsa László min. osztálytanácsosok, Rudnay Béla főkapitány, Halmos János m. kir. udvari tanácsos, polgármester, Almády Géza tanácsnok, Tabéry József cs. és kir. kamarás, dr. Ováry Lipót min. osztálytanácsos, országos főlevéltárnok, dr. Demeczky Mihály a Ferenc József intézet kormányzója, Medtey Zsigmond kir. tanácsos, dr. Heinrich Gusztáv min. tanácsos, a tudományegyetem, Hauszmann Alajos, a műegyetem és dr. Hutiray Ferenc az állatorvosi főiskola rektorai, az egyetemek dékánjai. A katonaság részéről Lobkovitz Rudolf herceg hadtestparancsnok és Surányi tábornok térparancsnok vezetésével megjelentek a tábornokok és a tisztikar tagjai. Az ünnepi misét dr. Nemes Antal budavári apátlébanos celebrálta nagy segédlettel. A templomi ének és zenekar Vavrincez Mór vezetésével Beliczay Gyula F-dur miséjét adta elő. A magánszólamokat Vavrincez Mórné, Ertl Anna, Juhász Ferenc és Doppe Rezső énekelték.

(*) **Az új főkapitány.** Végh Gyulának a bűnügyi osztály vezetőjének főkapitányi való kinevezését városunk minden rendű és rangú közönsége megnyugvással és örömmel fogadta. És méltán, mert Végh Gyula hosszú működése alatt buzgó tisztviselője volt a városnak s ahol kellett igazságos szigorával mindenkor megtartotta és emelte állásának, hivatalának szükséges tekintélyét. Szeretreméltó egyéni vonásai, jó szíve betartása a hivatalával járó kötelességeknek, sok oldalú közigazgatási tudása mind rászolgált arra, hogy a főkapitányi fontos és disztes állásba juttassa a bizalom. Mi meg vagyunk győződve, hogy Végh Gyula most még fokozottabb nemes törekvéssel fogja rendőrségi ügyeinket vezetni és eddig is több ízben győzelemre jutott javaslataival ezen minden tekintetben fontos intézményünket tökéletesíti. Hosszu hivatalos pályá-

jának ez eredményei méltán feljogosítanak bennünket arra, hogy ezen reményeink valóra váljanak. Az ő munkásságától nagyon sok függ, mert a főkapitányi állásnak hű szakavatott és a modern korszellemmel egyező módon való betöltése városunk nagy érdekeivel szervi összefüggésben van.

* **Eljegyzés.** Nem a megszokott és elkoptatott hírlapi közhely akar az lenni, amikor örömmel írjuk meg, hogy Várady Ignácnak, az Adria debreceni titkárának valóban bájos és művelt leányát: Ilonkát Benedek Andor fővárosi nagykereskedő eljegyezte. Várady Ilonka, kinek igazán kedvesen megírt apró elbeszéléseit nagyon jól ismeri a debreceni közönség, tényleg megérdemli ezeket a jelzőket. Debrecen szépséges leányvilága egyik legkiválóbb elmés, művelt, finom lelkű tagját vesztette el benne, de ezen nincs mit sajnálkoznunk, sőt szívből jövő örömmel kívánunk neki sok boldogságot.

* **A Székely lakodalom nászserege** Vasárnap délután jött össze először a kereskedők társulatának dísztermében a célból, hogy a közreműködő mindkét nembeli fiatalság s a derék szinpadai násznagyok, nászasszonyok, örömapák és örömannyák meghallgathassák Benedek Elek költői alkotását a színházban bemutatandó székely lakodalom szövegét, mely az egész nászseregre a legvidámabb hatást keltette.

Az értekezést a Székely Társaság elnöke Pünkösti Ferenc műszaki tanácsos nyitotta meg, míg a székely lakodalom ismertetését Dobieczki orsz. képviselő és Székely F. felügyelő végezték kedélyesen nem kis mulatságra a műkedvellőkből álló közönségnek. Ott láttuk Sinka Sándor igazgatót, Lackó Károly dr. Kardos Albert főreáliskolai tanárokat, dr. Kardos Samu, dr. Varga Lajos ügyvédek, Dobieczkiné, Barothyné, Székelyné, Eritzné, Konez Ákosné, Kajáriné, Balogné, Pünköstiné, Balkányiné, Kardosné, Weiszné urnőket és egy sereg szép leányt a kik legnagyobb részt szerepet töltenek be a fényesnek és érdekesnek ígérkező tündéres lakodalom bemutatásán,

A darab részben vers, részben próza mindkettőben duzzad a költészet.

A közönség a székely lakodalom bemutatásakor egyéb művészi élvezetben is fog részesülni.

* **Nagyvásári vonat.** A m. á. v. debreceni üzletvezetősége értesíti a közönséget, hogy a debreceni országos vásár alkalmából április 24-én és 25-én vagyis az ugynevezett fővásár vasárnapi és hétfői napján Debrecenről Hadházig helyi személyvonat fog közlekedni. És pedig Debrecenből indul délután 2 óra 35 perckor, Hadházra érkezik 3 óra 15 perckor, közben feltételeesen megáll Alsójózsán (117. sz. őrház) és Bocskay-kertnél (119. sz. őrház.)

* **A miniszterelnök Mácsán.** Tisza István gróf miniszterelnök tudvalevőleg közelebbi rokoni kötelékben áll a Ká-

rolyi grófi családdal. A miniszterelnök anyja és az elhunyt Károlyi Tibor gróf neje nővérek voltak. Mindketten a Dégenfeld grófi család sarjai.

A miniszterelnök egész családjával, nejével: Tisza Ilona grófnővel és fiaival: Lajos és István grófokkal, továbbá öccsével Tisza Kálmán gróffal szintén elment Gesztről Mácsára, Károlyi Tibor gróf temetésére. Az aradi máv. üzletvezetőségtől külön szalonkocsit rendelt magának Gesztre; aztán hozzákapcsoltatta kocsiját a szeged-nagyvárad vonalon közlekedő személyvonathoz és Csabára érve átkapcsoltatta a déli tizenkét órákor aradra érkező gyorsvonathoz.

Itt ismét feltűnt, hogy Tisza István mint neveli fiait. Nincs azokban egy vonása sem a gőgnek. Olyan polgári ruházatu és szerény modoru fiatal emberek, mint többi iskola társaik voltak, akikkel együtt koptatták a debreceni gimnázium padjait. A fiatalabbnak, István grófnak a második kocsiosztályban kellett megtennie az utat Gesztről Kertészre. A miniszterelnök ugyan szalonkocsiba utazott, de már a fia második osztályban. Csabán aztán, mikor a miniszterelnök családja várta a gyorsvonatot, a fiatal István gróf bement a második osztályú váróterembe: A miniszterelnök ekkor beszélni óhajtott a fiával s minthogy a fiu a másodosztályú jeggyel az első osztályú váróterembe be nem mehetett, a miniszterelnök ment át fiához és ott hosszasan diskurálgatott vele.

* **Gazdasági egyesületek Debrecenben.** A szegedi és kecskeméti gazdasági egyesületek Debrecen gazdaságának és törzsének tanulmányozására városunkba készülnek. A debreceni gazdasági egyesület magyaros szíveséggel látja vendégeül a hozzánk készülő egyesületeket és megkeresi őket avégből, hogy szervezett tanulmány utjakat *junius 12-ikén* tegyék meg, azután a hortobágyi lódijazás lesz, mivel ilyenkor vezetik elő a lovakat.

* **Áprilisi hó.** Liptó Szentmiklósról jelentik, hogy az egész vidéket vastag hólepel borítja s a mezei munka is megakadt. — Bécsből telefonálják: Az összes délvidékekről téli időjárás jelentenek. Innsbruckban tegnap reggel óta szakadatlanul esik a hó. A hőmérséklet négy fok. — Brennerbadból jelentik, hogy s hó már több láb magas. — Brixenből esőt, Toblachból hóesést jelentenek. — Sanct-Antonból táviratozzák, hogy tegnap óta erős hóvihar van.

* **Érdekes utiterv.** A világjáró teológus, Erdey Károly, ki már megjárta Rómát, Páris és Londont is gyalog szerrel, most újabb utra készül. Mint halljuk ezuttal Arábiába és Jeruzsálembe megy. Utazását október hónapban kezdi meg. A hatalmas ut, gyalog oda és vissza körülbelül egy évet vesz igénybe. Az utazás érdekességét emeli az a körülmény, hogy két keze munkájával fogja kenyerét keresni utjában az utazó fiatal ember. Borbély mesterséget tanul, amely-

lyel Arábia forró vidékén legkönnyebben boldogulhatni.

* **Népesedés.** Az elmúlt hét folyamán az anyakönyvi hivatalnál összesen 53 születési eset — 30 fiu 23 leány — anyakönyveztetett; ezzel szemben 50 halálozás jelentetvén be, a természetes szaporodás csak 3 volt.

* **Az orosz forradalmárok.** A háboru kitörése óta a nihilisták ismét felütötték fejüket a cári birodalmában, s minél kedvezőtlenebb hírek érkeznek a csatáiról, annál tevékenyebbek a forradalmárok. Legizőbb a szabadság eszméjének farrongása Varsóban. A rendőrségnek néhány nap előtt besúgták, hogy egy kis dalsarnokban forradalmi élű darabokat adnak elő zsidó zsargonban. Az előadásokat természetesen a legtitkosabban tartják; a bejárók előtt örök állanak, hogy a rendőrség jöttét hírvé adják a játszóknak. A napokban mégis behatolt a rendőrség a terembe, mire nagy rémület támadt. A rendőrök nyomban beszüntették az előadást, a színészeket és az igazgatót letartóztatták, a közönséget pedig felszólították, hogy távozzék. De — senki sem akart távozni. A közönség különös egyértelműséggel pártjára állt a színészeknek és tiltakozott a letartóztatás ellen. Végre is karhatalommal kellett kiüríteni a termet. Az eset nagy feltűnést kelt Varsóban, noha a rendőrség szeretné az egészet eltitkolni. A lapoknak nem engedték meg, hogy írjanak róla.

* **A kaszárnya udvarán.** A póttartalékosokkal vesződtek a kaszárnya udvarán. Egyik-másiknak úgy állott a kezében a Mannlicher, mintha csak a métert fogná. A káplár ur Csatai rá is kiáltott: — Hé, Max Grünfeld, nem a bótba van most!

A katonáknak a póznán kellett gyakorlatokat végezni. A szegény, uniformisba bujtatott családapák vért izzadtak míg följutottak a pózna tetejéig; Most Max Grünfeldre került a sor. Próbálgatja a mászást, de hasztalan minden igyekezete, mert úgy csuszik le ismét, akár egy zsák liszt Káplár ur Csatai csak nézi egy darabig a rettenetes küzdelmet, majd pokoli gunnyal kérdezi:

— No, Max nem megy?

A szegény póttartalékos kimerülten int a fejével,

— Nem.

A káplár ur pedig dühösen kiáltja: A fene a szemibe, ha licitáció vóna ofönt, majd föl tudna menni!

* **Vilmos császár gégebaja.** A sok hivatalos cáfolat mellett is minduntalan megújul az a hír, hogy a német császár egészsége nem a legkedvezőbb. A londoni Birmingham Post azt jelenti, hogy két német gégespecialista a mult csütörtökön a Hohenzollern hajó fedélzetén alaposan megvizsgálta Vilmos császárt. A mult pénteken a két orvos visszatért Németországba. Egyelőre természetesen semmitsem lehetett megtudni a vizsgálat eredményéről, de annyi kitudódott, hogy a két orvos a legnagyobb jelentőséget tulajdonítja a vizsgálatnak. Híre jár, hogy a gégeből eltávolított részecskék mikroszkópikus vizsgálatát Berlinben fogják végezni. A Birmingham Post megjegyzi, hogy oly hiteles forrásból kapja ezt a hírt, hogy nem kételkedhetik valódiságában.

* **Dohányos uralkodónok.** Egy francia lap közlése szerint nem egy uralkodónó kiváló előszeretettel hódol a dohányzás passziójának. Így például Portugália bájos királynéja bizalmas körben igen

szívesen cigarettázik s különösen egy német fajta dohányt szereti, amelyet Dredeből szállítanak neki. Édes anyja, Páris grófnéja csak a valódi havannát kedveli. Boldogult Erzsébet királyné aránylag sokat dohányzott (?) s a cárné is eléggé gyakran gyújt rá. Az orosz királyné ritkán szi, ellenben XIII. Alfonz anyja tiszteletreméltó mennyiségeket fogyaszt el naponta. Natália és Carmen Sylva hasonlóan dohányosak, de az angol udvar hölgyeinek szigoruan meg van tiltva a dohányfüst élvezete, amelyet a királyné örökre száműzött palotája termeiből.

* **Értesítés az automobil kazánokról.** A m. kir. Kereskedelmi Miniszter ur f. évi 3704. számú körrendeletéhez képest értesítetik a város közönsége, miszerint a közúti (nem sineken futó) automobilon üzeméhez tartozó gőzkazánok, illetve gőzfejlesztők hatósági felügyelet és ellenőrzés tekintetében a kerületi királyi iparfelügyelő hatáskörébe tartoznak, s így azokra nézve az 1901 évi 17001. sz. kiadott szolgálati utasítás III-ik fejezetében foglalt határozmányok érvényesek.

A közúti automobil kazánok utnyomási próbájához is szükséges ellenőrző fesszmérőt az utasítás 44 §-ának első bekezdése értelmében egyelőre a kazán próbát kérelmező magánfél tartozik rendelkezésre bocsátani.

* **A hunyadi alispán ötlete.** Néhaj Jé Barcsay Kálmán, Hunyad vármegye alispánja betett egyikis gyakornoki állásba egy hetyke dzsentrifiuuskát.

Alig hogy belépet a fiu a hivatalba, nyomban jelentkezett az alispánnál:

— Kálmán bácsi kérek háromnapi szabadságot és barminc forint előleget!

Az alispán szeliden válaszolta:

— Helyes! Nessze három forint előleg és — harmincz nap szabadság!

* **A kisvonaat előtt.** Egy részeg napszamos akart tegnap megválni mindenképen az élettől. Öngyilkossági szándékát úgy akarta végre hajtani, hogy kétizben is a kisvonaat elé feküdt. A kórház környékén történvén a dolog, a rendőrök beszállították a kórházba, hol csak anyit tudott magáról mondani, hogy Juhásznak hívják.

* **Rövid hírek. Jégeső áprilisban.** Tmesvári tudósítónk jelenti, hogy néhány nappal ezelőtt a hőmérséklet annyira lehült, hogy percekig tartó rendkívüli jégeső volt. Előbb csak apróbb jégdarabok estek, később mogyoró nagyságuak borították a földet. — **Hazafias csókok.** Az oroszországi Permben egy énekesnó, Sacharin kisasszony, az orosz-japáni háboru költségeihez 800 rubellel járult hozzá. A minap, miután élénekelte egy új hazafias dalt, hallgatóságát ezzel az örvendetes kijelentéssel lepte meg, hogy midenkit megcsókol, aki 10 rubellel járul a háboru költségeihez. Pillanat alatt talpon volt az egész közönség s a bankókat ropogatva, rohant a szinpadra úgy, hogy a megrohant énekesnónek az öltözöbe kellett menekülnie. — **Elszakadt zsilip.** Kapuvárról táviratozzák, hogy a Nagy-Rába zsilipje elszakadt, aminek következtében a Kis-Rába vize teljesen kiapadt. A malmok üzemüket mind beszüntették. A kár tetemes összegre rug. — **Öt millió korona jótékonycélra.** Reichenbergből táviratozzák, hogy Liebig Henrik báró, az osztrák urakházának napokban elhunyt tagja, szülővárosa, Reichenberg részére öt millió koronát hagyományozott.

* **Poprád és Tátrafüred között.** Magánvállalkozók villamos kocsiközlekedést létesítenek felső vezetékkel, amely közlekedési eszköz hazánk e részében még eddig ismeretlen. — A közigazgatási bejárás a napokban volt meg s ezen új közlekedési vonal közvetlen a Magas-Tatra szívébe: Tátrafüredre — ami a fürdőközönség régi óhaját teljesíti s a turistikának óriási lendületet van hivatva adni, miután a viteldij személyenként csak egy korona — június hóban fog megnyitni. — A villamos központi telep pedig Felkán állítatik fel, mely egyszersmind Tátrafüred villamos világításához fogja szolgáltatni az áramot. A tátrafüredi Nagy szálló, ezen mintaszerű nagyszabású szálloda a legmodernebb berendezéssel, május közepén fog megnyitni.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképészeti műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejratánál levő kirakatokban.

* **Weidner József** 46 év óta fennálló cipő üzlete, berendezés és 5 évi bérlettel családi körülmények miatt eladó.

x **Haladunk a korral.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjébe lugas-szőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme; hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, ahol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas szőlő ne ékesíteni, mely bőveu ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemegeszőlőkkel, minden évben terem a legesekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk“ című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. Színes fénynyomatú árjegyzékek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

x **Használja a híres Hajdusági bajszpedrőt.** Egy doboz 50 fill. Kapható. Debrecen Tóth Béla és Dr. Rothschnek V. Emil utóda gyógyszerárjaiban.

Ma este az Arany Bika kávéházban Rácz Károly zenekara játszik.

Az orosz-japán háború.

Brest, ápr. 10. A Dimitrij Donszkoi nevű orosz cirkálóhajó ma elindult a Keleti tengerre.

Cherbourg, ápr. 10. A Virenius tengernagy vezénylete alatt álló orosz hadoszóly lakosság tüntetés alatt távozott a Keleti tengerre.

Port-Artur, ápr. 10. Port-Arturban ma istentisztelet volt az orosz húsvét alkalmából. Az istentiszteleten részt vett az egész tisztikar, élén Makarovval.

Tiencsin, ápr. 10. Itt az a hír van elterjedve, hogy Port-Arturt a japánok

megtámadták. Az orosz tisztek a templomból egyenesen az ütközetbe mentek.

Tiencsin, ápr. 10. A Newyorki-Herald tudósítója megerősíti azt a hírt, hogy Port-Arturt megtámadták. Karbinban nagy a nyugtalanság.

Áruló japán tiszt.

Budapest, ápr. 11. * Az orosz japán harctérről jelentik: Monsako Takaseni japán tiszte, aki Oroszországnak katonai titkokat árult el nyolcévi börtönre ítélték. Bebizonyosodott róla, hogy a jokohámi orosz katonai attasé utján iparkodott az orosz hadvezetőségnek információkat küldeni a japán tengerészeti tervekről és ebből a célból a jokohámi arzenál egy rajzolóját és egy hivatalnokát is megvesztegette. — Az árulás nem volt nagyjelentőségű és az orosz hadvezetőség nem sokat nyert volt, ami azonban nem enyhíti Takasahi bűnét.

Nagy csata a Jalu mellett.

London, ápr. 11. A Jalu folyó mellett nagy csata volt. Az orosz sebesülteket két vasuti vonaton Mukdenbe szállították. Részletes tudósítás az ütközetéről még nem érkezett.

EGYLET.

A Debreceni Torna- és Kerékpáros-Egyesület f. é. április hó 17-én vasárnap délután 4 órakor a pétertia utcai tornacsarnokban rendes évi közgyűlést tart, melyre a tagok ez utén meghívotnak.

Tárgysorozat: Évi jelentés, (titkári, művezetői, pénztári) 2. Számvizsgálók jelentése. 3. Tisztújítás. 4. A választmány indítványa az egyesület címének egyszerűsítése ügyében. 5. Esetleges indítványok (melyek legkésőbb f. hó 15-ig bejelentendők).

A közgyűlés előkészítése a választmány f. hó 15-ig pénteken délután 6 órakor ott ülést tart s ugyanakkor a folyó ügyeket is letárgyalja.

Mindkét gyűlésre a tagokat minél nagyobb számban vnló megjelenésre kéri az elnökség.

A Petőfi Dalkör t. működő tagjait felkérem, hogy ma d. u. 2 órakor a kör helyiségben pontosan megjelenjen szíveskedjék, Debrecen, 1904. április hó 12. Hendl Rudolf karmesterl

SZÍNHÁZ.

— (Lili). Az eszményi daljáték, mely nem mulik el az idővel, sőt egyre szebb, mélyebb, igézetesebb, mint a távol világek kétsége, mint az álmok csillagfénye. Nem ismerem színészre nézve nagyobb feladatot Lili, a bájos leányka, a tüzes asszony, az emlékek varázsától megújuló érzelmekben ellágyuló nagyanya összeolvadó alakjainak egyetlen művészi megalkotásánál. Ehhez már az érett művészet tökéletessége kell. Komlósi Emma, a Népszínház tagja, tegnap

Lili-ben folytatta vendégszereplését. A közönségnek tetszett, nagyon tetszett. S a színészek nagyobb része boldog ilyenkor, mert:

A meddig a tapsok zaja terjed,
Addig viszi vágya, soha feljebb.

— (Takarodó.) Ugy látszik a színház művezetősége csakugyan beváltja tréfás fenyegetőzését és május elejéig komolyan bemutat minden héten egy-két új darabot. A színházigazgató hivatalos kék betűi jelentik ugyanis, hogy szorgalmasan folynak a próbák a Takarodó-ból Beyerlein katonai színművéből, mely pénteken kerül először színre. Ma kedd van, tehát már nem sokáig folyhatnak szorgalmasan a próbák. Maga a darab hatásvadászó, divatos színekkel megrajzolt történet. A katonasírmestere lánya szeretője lesz a hadnagynak. A leány hazakerült katonai vőlegénye rátámad a tisztre. Ezért katonai törvényszék elé kerül. A tárgyaláson a becsületes sírmester megtudja lánya becsütelenségét és agyonlövi bűnbe esett egyetlen gyermekét. A Vigszínházban esodálatos tökéletességgel játszik ezt a darabot. — Álmodni sem lehet mesteribb együttest, a legkisebb szerepecskében egy-egy nagy művész alkot remeket. — Nálunk hivatalos szavai szerint a főbb szerepeit Csige Ilonka, Palágyi Lajos, Csiki László, Pataki Béla, Iványi Antal, Csontos Gyula, Sebestyén Géza, Faragó Ödön, Krémer Jenő, Virágháti Lajos Szilágyi Aladár, Nagy János és Szalai Károly játszik a darabban a társulat férfi tagjaiközül: Karacs Imre és Mezei Andor énekesek.

— (Fedák Sári Szegeden.) Fedák Sári négy este vendégszerepelt Szegeden. Kapott egy-egy fellépésért 500 korona játékdíjat és mind a négy előadás bérlet-szünetben volt.

TÁVIRATOK.

Katonai előléptetések.

Bécs, ápr. 11. A májusi katonai előléptetések során Pitreich hadügyminiszter táborszernagygyá lép elő. Ezenkívül a király tizennégy altábornagyot és huszonhat vezérőrnagyot fog kinevezni.

Véres zendülés Horvátországban.

Zágráb, ápr. 11. Az ide közfekvő Samaborban tegnap délután népgyűlés volt, amely majdnem végzetes kimenetelűvé vált. Ugyanis a szónokló Kiepack Milán beszéde közben becsúszott nyilatkozott az elhunyt Starcevicről. Erre az odavaló lelkész Miletics a képviselő ellen lázította a tömeget, amely majdnem agyonverte őt. Kiepack csak nagynehezen tudott a községi házára menekülni, ahonnan észrevétlenül el birt jutni a lakásáig. A fölizgatott tömeg megrohanta a községi házat. Miután a képviselőt nem

találták ott, a község pénztárosát agyba-
főbe verték. A pénztárban talált összes
pénzt elrabolták. Az iratokat elégették.
A butorokat összezúzták. Az ajtófélfákat
és ablakkereteket meggyújtották. A ne-
kivadult nép megfélemezésére a hatóság a
katonai parancsnokságtól kért segítséget.
De a tömeg a kaszárnyából érkező tüzér-
esapatot követve megdobálta. A vezénylő
százados erre a fegyverek megtöltését
rendelte. Eközben az egyik katona olyan
ügyetlenül kezelte fegyverét, hogy előtte
álló bajtársát agyonlőtte. Ez nagy meg-
döbbenést szült. Míg végre nagynehezen
sikerült a katonaságnak a főispán veze-
tésével szétoszlatni a tömeget. A nyuga-
lom látszólag helyreállt. Ma bizottság
ment ki a zendülés helyszínére.

Budapesti gabonatözsde.

A mai nemzeti ünnep miatt
zárva.

KÖZGAZDASÁG.

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz.
Schwartz Ábrahám elnöklésével tartatott
meg folyó évi március 25-én ezen intézet

negyvennegyedik közgyűlése. Az 1903-iki
kezelési évre vonatkozó jelentés és zár-
számadás a felmentvény megadása mel-
lett egyhangulag tudomásul vétetnek. A
jelentésben és mérlegben a következő
figyelemreméltó adatok találhatók: Nász-
jutalék és visszafizetések címén 859.513
korona 29 fillér lett kifizetve, ezek kö-
zött 95 árvajutalékrész 59.550 koroná-
val. Az új beiratkozások 14.854 jutalék-
részt, 3017 jutalékrésszel többet eredmé-
nyeztek, mint az előző évben. Díjakban
2.507.619 korona 49 fillér vételeztetett
be, ami 221.754 kor. 56 fillérnyi emel-
kedést jelent. A kamat- és bérjövdelem
413.120 kor. 52 fillér, tehát 40.727 korona
42 fillérrel több volt, mint az előző
1902. évben. A díjtartalék 1.202.482
korona 99 fillérrel növeltetett és most
már 9.334.174 kor. 85 fillérre emelkedett.

A nászjutalék felemelési és a külön tar-
talékra 116.206 korona 20 fillér esik,
melyek most már 708.774 korona 60
fillérrel rendelkeznek. A múlt esztendő-
ben létesített árfolyam különbözeti tartal-
ékhoz 150 000 korona csatoltatott, mely
ezzel 65.000 koronára rug. A hivatalnoki
nyugdíjalap javára 5000 korona meg-
szavaztatik, mely nyugdíjalap immár
140.483 korona 02 fillérnyi összeget ért
el. — A mérleg végösszege gyanánt
10.520.392 korona 67 fillér mutatkozik,
mely végösszeg takarékbetétekben, állam-
papirokból és egyéb elsőrendű érték-

papirokból, valamint kiváló saját épüle-
tekben fedezetét leli. A jegyzőkönyv
hitelesítésével Blazek I. Antal és Löbl
Izidor urak bizattak meg. A felügyelő-
bizottságba újra: Dr. Alexander Bdrnát,
dr. Simonyi Zsigmond, Héger József,
Wertheimer Albert és Seifensieder Jó-
zsef urak választottak meg. — Mi-
után a közgyűlés dr. Murányi Ernő tag
indítványára Schwarz Armin elnöknek,
az összigazgatóságnak és Kohn Arnold
vezérgazgatónak egyhangulag köszönetet
és elismerést szavazott, a közgyűlés vé-
get ért. A „D“ osztálynak folyó évi már-
cius 22-én megejtett VIII. kisorsolása al-
kalmával az alábbi alapkönyvszámok so-
roltatnak ki, minek folytán a nevezett
tagoknak egy-egy 1000 koronára szóló
díjmentes nyereségekötvény kiszolgáltató.
1839. alapkönyvszám Spitz Fülöpné
Budapest, 69113 alapkönyvszám Hersch-
kovics Gyula Budapest, 1020 alapkönyv-
szám Schweiger Lajos Kunfélegyháza,
4245 alapkönyvszám Tuna Adolf Zombor
5279 alapkönyvszám Levy Raf. Ábrahám
Zenica 6709 alapkönyvszám Sörös
Imre Sarkad, 59790 alapkönyvszám dr.
Spitzer Adolf Erdévik, 70344 alapkönyv-
szám Cégeni József Kolozsvár.

Bolthelyiség
azonnal kiadó!
Kossuth-utca 15. sz.
szemben a gyógyszertárral.
Ugyanott értekezhetni.



SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas
(bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része
ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem
érték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas
fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az
egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály,
és más édes szőlővel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nin-
csien oly ház, melynek fala mellett a legeséké-
lyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezen-
kívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek
a legreमेkebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb
helyet is elfoglalna az egyébre használható ré-
szekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert
minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fény-
nyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve
küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Ermelléki első szőlőoltványtelep
cim Kágya, u. p. Székelyhid.

Csász. és kir.



udvari szállító

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és fekete bő-
nemek részére, mely kiváló szép fényt és tartósság ad a bőrnek. Elhasznált pe-
cesétes, sárga vagy barnabőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1832. Gyári raktár Budapes V. Lpót-körut 24. (Briefadresse Wien III —
für Wasche kaufen Sien nur Brunnenseife. Mindenütt kapható.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utódai

Debrecen, kistemplom bazár.

Megérkeztek a

Tavaszi divat

gyönyörű újdonságai,
ruhaszövetek és selymekben

!! Óriási választék !

Szabott árak.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideges állapotba szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hattyu gyógyszeriar** által Frankfurt. Majnan

Allandó **Butor** kiállítás
saját gyár,
alapítottat 1875. évben
Osztr. magy. szab. asztal gyár.

Teljes lakberendezések

u. m. háló, ebédlő és szalon-berendezése
a leg'inomabb kivitelben kapható

SCHWARZ VILMOS

cs. és kir. udvari butor gyárosná
Debrecen.

== Piac-utca 71 szám ==

Költségvetés, rajz és minta kívánatra
díjmentesen szolgálók, javítások és átalakítások elfogadtatnak.

Tavaszi és nyáriidény
1904.

Valódi brünni szövetek.

Egyvágás 3-10 méter K. 7.-8.-10.-jó
hosszu, teljes férfi K.12 - 14.-jobb
öltözet, (felsőrokk nad- K. 16.-18.-finom
rág, mellény)

— ára: K. 21.-igen finom
Valódi gyapjuszövet.

Egy fekete salon öltözet K. 20.- úgy felöltők
turistarnhák, stb. stb. gyáriárakban küld:

Siegel-Imhoz, Brünn

Arjegyzék ingyen. — Ha privát egyé-
nek a cégtől rendelnek, nagy előny-
ben részesülnek.

A Kassai keramitot

mint a jelenkor legjobb burkoló
anyagját megvételre ajánljuk.
anplomok, kápolnák, fürdők
Tedéglők, kórházak, magtárak,
pnházak, folyosók, perronok,
konyhák, closetek stb. padoza-
tául és utcai járdácul előnyösen
használhatók. A III. osztályu la-
pok mig a készlet tart, leszálli-
tott áron kaphatók. Kivánatra
képes árjegyzékek és mintalapok
is küldetnek. Tudakozódni lehet
Fleischer és Schirger vaskereske-
dő cégnél: Kassa Fő utca 2.

Uj!

hidro-elektro-mechanó.
therapeutikus intéze
Hideg, meleg fürdők.
Massage, napfürdők
gyógygymantika.

Rohitsi-Sauerbrunn

— steirmark —

Vasut, posta, sürgöny, ingyen árjegyzék.

Pompás fekvés, kitünő levegő, élénk társaság.

Kapható: Hoffmann Józsaftél Budapest, Báthory u. 8.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.

Hires gyógyhely

gyomor, máj, vesekö-
vesség, cukor baj,
köszvény, katarr ellen,
mint csak Marienbad
vagy Karlsbad.

T. Iparos osztály!

Ki festéket, firneist, lakkot,
cinkvest, enyvet, furnirt görleceket
faragványokat és ecseteket akar
venni, az jöjjön el hozzám! s vásá-
roljon a még eddig nem létezett
olesó árakban.

Tisztelettel

Neumann Nándor,

Htvan-u. 5. Bignió ház. Telefon 205.

Disznóbőr nyergek, teljes
lovagoló felszerelések minden
nemű utazási cikkek gyermek ko-
csik, francia, angol, orosz illatszerek
és szappanok, solingeni kések és ollók,
pénz-, szivar- és kézi táskák, haj-, ruha,
fog- és köröm kefék, férfi fehérneműek,
kalapok, nyakkendők, séta botok, esernyők
stb. nagy választékban a legjutányosabb
árban szerezhetők be

Borsos Kata

műipar és férfi divat áruraktárában

== Debrecen, városház. ==

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs keménypadló számára
Keil féle „Glasur“ fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkerteknek.
Keil-féle szalmakalap-festék minden szben.

Mindekor kaphatók:

Borsos Kata cégnél Debrecen.

Tavaszi idényre!

Divatos és jutányos

CONFECTIO

Női és leány telöltők, kalapok beszerzésére ajánljuk.

Rózsá

ismert legnagyobb női divat áruházát

DEBRECEN, Kistemplom-bazár.

Plissé és Gouwré intézet. * Külön kalap Szalon.
Gyászkalapokból állandó raktár.